

pro absolutione ab excommunicatione, et aliis, dein primum pro dispensatione tali modo præmissis nempe præmittendis ut supra ponitur: « Supplicanti igitur humiliter sanctitati vestræ oratores præfati quatenus eos ab excommunicationis sententia, quam propter præmissa incurrerunt, incestus reatu, et excessibus hujusmodi in utroque foro absolvere, ac cum eisdem oratoribus, quod impedimento quarti consanguinitatis gradus hujusmodi non obstante, etc. » ut supra, n. 277.

280. Quod, si una pars v. g., vir cum spe facilius consequendi dispensationem copulam habuit, vel matrimonium inique contraxit, rogatur pro absolutione taliter: « Supplicanti igitur humiliter oratores præfati, quatenus oratorem a generali, oratricem vero ab excommunicationis sententia, etc. » ut supra num. præced., ut videre est apud Corrad., lib. VIII, cap. I, num. 26.

281. *Supplicatio rite concepta per quos, et quomodo Romam dirigi possit?* — Quæritur VII. Per quos? Ad quos? quo modo? et quando Romam dirigi? ac ubi ibidem tradi debeat supplicatio pro obtinenda dispensatione matrimoniali? Resp. I. Si supplicatio juxta stylum curiæ est rite concepta, potest variis viis et mediis dirigi Romam. Præsentissima et securissima via est recurrere ad reverend. ordinarium, vel ejus Vicarium generalem, aut concilium ecclesiasticum, vel practicum consiliarium, aut secretarium ejusdem, rogando, ut supplicationem Romam dirigere, et per reverend. ordinarii agentem (quavis enim episcopus Roma longe distans agentem ibidem habere solet) supplicationem in loco debito porrigere, atque dispensationis litteras, earumque expeditionem urgere dignetur.

282. Quod, si quis ob rationes sibi notas hac via incedere nolit, potest per se ipsum, vel per tertium alium media posta ordinaria supplicationem rite conceptam mittere Romam ad aliquem agentem vel episcopi, vel principis territorialis, vel ad procuratorem generalem alicujus ordinis per Religiosum talis ordinis, vel ad alium notum bonum amicum ibidem existentem, rogando, ut eam in loco debito porrigere, et expeditionem urgere dignetur, addere tamen debet, quod taxam consuetam non tantum solvere, sed labores quoque sollicitatoris realiter recognoscere velit.

283. *Observantia practica.* — Notandum

etiam hic, quod domini Itali et Germani, nisi sufficientem de necessaria solutione habeant assecurationem, aut personam alias satis notam, cui fidere possint, non facile credant, ac propterea nec quid laboretur ibidem, nec obtineatur pro foro externo. Neque id eis vitio vertendum, ob plures fraudes ex parte oratorum jam commissas, et facile adhuc committendas.

284. Notandum ulterius, quod procuratores generales ordinum non libenter suscipiant manus procurandi dispensationes matrimoniales pro foro externo, nisi concernant præcipuos benefactores ordinis, et necessaria solutio taxæ per cambium, et alia via certe ac secure ira ordinetur, ut semper ad manus haberi possit: idque procedit præcipue in procuratore generali ordinis nostri Seraphici, utpote qui negotia ordinem non concernentia illibentissime suscipit.

285. *Si copula incestuosa præcessit, expedit mature petere dispensationem et quare?* — Resp. II. Si petitur dispensatio ob copulam ex imprægnatione palam futuram, summe expedit, ut mature, et antequam ad judicem sæcularem causa incestus deducatur, dispensatio Romæ sollicitetur, præsertim si incestus esset cum consanguinea in secundo, vel cum affine in primo, aut secundo gradu ob rationem infra allegandam, num. 346.

286. *Ubi Romæ offerri debeat supplicatio?* — Resp. III. Romæ debet supplicatio offerri vel in dataria, vel cancellaria, vel præfectura brevium pro diversitate nempe graduum, quibus oratores sunt conjuncti juxta dicta n. 232, quod practici Romæ existentes optime norunt.

287. *Compendiosa recapitulatio hactenus dictorum.* — Quæritur VIII. Quomodo hactenus dicta compendiose sciri et pro rite formanda supplicatione in praxi applicari valeant? Resp. Sequenti modo. Ante omnia videri debet, an adsit justa aliqua ex recensitis a num. 69, rationabilis causa, ob quam Papa dispensare super impedimento obstante potest et solet. Habita causa fiat supplicatio modo hactenus allegato; videlicet primo fit initium, et exprimitur nomen ac cognomen utriusque oratoris juxta dicta n. 241 et 242. Secundo exprimitur nomen diocesis, et (si ob angustiam loci petitur dispensatio) etiam loci oratricis juxta dicta num. 243. Tertio statim subjungitur dispensandi causa, et desiderium matrimonium ineundi juxta dicta num. 244 et 245, ac seqq. Quarto

exprimitur in fine, et hinc juxta dicta numer. 267 et seqq. Quarta tamen circa expressionem causæ, et impedimenti, quod si ob præcedentem copulam, vel jam contractum matrimonium petatur dispensatio, paulo taliter proponatur ac exprimat causa dispensandi, nam impedimentum tunc ponitur ante causam, juxta formulas a n. 260 et seqq. Quinto, expressis præfatis cunctis, fit ipsa petitio pro dispensatione juxta dicta a n. 277, etsi oratores inæquali gradu distant, pro declaratione juxta dicta n. 278. Necnon pro absolutione, casu quo copula incestuosa præcessit, vel matrimonium jam fuit contractum.

288. *Alia praxis procurandi dispensationem cuius quadrans.* — Quæritur IX. Quid faciendum illi, qui hactenus quantumvis clare et practice dicta non satis penetrat, vel sufficienter legendi, et rite applicandi tempus non habet, aut sibi ipsi non fidens securius procedere cupit? Resp. Talem, imo et quemvis alium optime facere, et securissime procedere, si necessariò exprimenda breviter exprimit videlicet 1. Nomen et cognomen utriusque oratoris contrahere volentis. 2. Speciem, et gradum impedimenti addendo etiam propinquum, si inæquali gradu distant; ac copulam si præhabita est cum, vel sine spe facilius obtinendi dispensationem. 3. Si matrimonium jam est contractum, an bona vel mala fide, præmissis denuntiationibus, vel sine illis sub spe facilius consequendi matrimonium, vel sine tali spe, et tandem exprimat causam dispensationis. Casum sic expressum mittat ad reverend. ordinarium, vel ad aliquem Romæ jam existentem ex dictis nu. 282, rogando, ut dispensationem juxta stylum curiæ apud sedem apostolicam procurare dignetur pro oratoribus paratis ad solvendam taxam consuetam. Habito siquidem casu rite explicato, tali Romæ existens bonus amicus, vel agens supplicationem juxta stylum curiæ vel ipsemet faciet, vel per alium peritum Romæ fieri curabit, et in loco debito porriget, expeditionem urgebit, et impetratas dispensationis litteras ad oratores diriget.

289. Sit v. g. Parochus aliquis potest casum venientium ad se parochianorum, dispensationem super impedimento desiderantium breviter et ruditer statim ita proponere v. g.

Petrus N., laicus, et Anna N., diocesis Frisingensis, vel quorum prior Frisingensis,

hæc vero Ratisbonensis diocesis est, cupiunt matrimonialiter copulari; quia vero laborant impedimento consanguinitatis in tertio et quarto gradu, rogant humillime, et ego cum ipsis, dignetur reverend. dominatio sua, etc., pro eis dispensationis juxta stylum curiæ in forma ordinaria procurare. Causa dispensationis allegari potest copula ob imprægnatam oratricem jam publica, quæ tamen absque spe facilius consequendæ dispensationis fuit habita. Si potest etiam alia causa adduci, si adest v. g., pro causa dispensandi servit incompetens dos oratricis. Taxam consuetam, et alias expensas cum gratiarum actione, et debita recognitione exacte solvent, etc.

290. Quod si in forma pauperum desideraretur dispensatio, observanda erunt dicenda infra § VIII.

§ VII.

DE FORMULIS LITTERARUM APOSTOLICARUM, QUIBUS ROMÆ DEMANDATUR DISPENSATIO PRO FORO EXTERNO PER EXECUTOREM FACIENDA: ET DE EXECUTORE, ATQUE EXECUTIONEM EARUMDEM LITTERARUM; NECNON DE QUIBUSDAM PREFATARUM LITTERARUM CLAUSULIS OBSERVANDIS, ET VERIFICANDIS.

291. *Romæ actu non dispensatur, sed datur tantum mandatum dispensandi rescriptum in forma gratiosa, et in forma dignum, quid?* — Quæritur I. Quomodo? et in qua forma ad præviam supplicationem Romæ dentur, et expédiantur pro foro externo dispensatio, seu potius litteræ apostolicæ pro dispensatione super impedimenti matrimonii? Resp. I. Quamvis præfata litteræ communiter vocari soleant dispensatio pontificia, vel litteræ dispensationis pontificiæ, tamen veram dispensationem actualem non continent; eo quod juxta modernum stylum non amplius concedantur, ut olim in forma gratiosa (qua Papa ipsemet actu dispensat) sed in forma commissaria, qua Papa alteri, præcipue vero oratorum ordinario mandat, ut litteras præfatas exequat, et auctoritate apostolica actu dispenset, si preces veritate nitantur, et consequenter oratores dignos repererit dispensatione. Corrad. cum communi aliorum. Estque notorius stylus curiæ.

Ut autem magis pateat, exhibentur hic per extensum formulæ litterarum apostolicarum

dispensationis pro foro externo super impedimento matrimonii.

292. *Formula apostolicarum litterarum pro dispensatione super impedimento consanguinitatis in gradibus inæqualibus sine copula ob angustiam loci.*

Formula litterarum apostolicarum super impedimento consanguinitatis in gradibus inæqualibus sine copula ob angustiam loci.

« Urbanus episcopus servus servorum Dei. Dilecto filio vicario venerabilis fratris nostri archiepiscopi Neapolitani in spiritualibus generali salutem et apostolicam benedictionem. Oblata nobis nuper pro parte dilecti filii Stephani N. laici, et dilectæ in Christo filiæ Catharinæ N. mulieris Neapolit. diocesis ex loco de Resina ortorum petitionis series continebat. Quod, cum dicta Catharina in d. loco propter illius angustiam, virum sibi non consanguineum, vel affinem paris conditionis, cui nubere possit, invenire nequeat. Cupiunt Stephanus et Catharina præfati invicem matrimonialiter copulari; sed quia tertio, et quarto a communi stipite provenientibus, consanguinitatis gradibus invicem sunt conjuncti, desiderium eorum hac in parte adimplere non possunt, absque sedis apostolicæ dispensatione. Quare iidem Stephanus, et Catharina, asserentes se ex dicto loco ortos existere, nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eis in præmissis de opportuna dispensationis gratia providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur eosdem Steph. et Catharinam, et eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, ac certam de præmissis notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, de qua in his specialem in Domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta mandamus, quatenus deposita per te omni spe cujuscunque muneris, aut præmii etiam sponte oblata, a quo te omnino abstinere debere monemus, te de præmissis diligenter informes, et si per informationem eandem preces veritate niti repereris, super quo tuam conscientiam oneramus: tunc

cum eisdem Stephano, et Catharina (dummodo illa propter hoc rapta non fuerit) quod impedimento quarti consanguinitatis gradus hujusmodi, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis nequaquam obstantibus matrimonium inter se publice, servata forma concil. Trid. contrahere, illudque in facie Ecclesiæ solemnizare, et in eo postmodum remanere libere et licite valeant auctoritate nostra dispenses, distantiam vero tertii gradus præfati eis non obstare declares. Prolem suscipiendam exinde legitimam nuntianto. Volumus autem, quod si sprete monitione nostra hujusmodi aliquid muneris, aut præmii occasione dictæ dispensationis exigere, aut oblatum recipere præsumpseris; excommunicationis lætæ sententiæ pœnam incurras. Dat. Romæ, etc. »

293. *Formula super gradu æquali, et quando præcessit copula.*

Formula litterarum apostolicarum pro dispensatione super impedimento consanguinitatis in tertio gradu æquali ob præcedentem copulam.

« Alexander episcopus servus servorum Dei. Dilecto filio vicario venerabilis fratris nostri archiepiscopi Neapolitan. in spiritualibus generali, salutem, et apostolicam benedictionem. Oblatam nobis nuper pro parte dilecti filii Laurentii N. laici, et dilectæ in Christo filiæ Joannæ N. mulieris Neapolitan. petitio continebat. Quod, ipsis alias scientibus se tertio affinitatis gradu invicem attingere, Laurentius præfatus non quidem peccandi data opera, ut crimine admissio hæc causa foret nos, et sedem apostolicam ad misericordiam et gratiam erga ipsos faciliores reddendi, sed solum vesana libidine victus, prædictam Joannam cognovit. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, nisi matrimonium inter dictos Laurentium et Joannam contrahatur, dicta Joanna diffamata, et inupta remaneret, gravique exinde scandala possent verosimiliter exoriri. Cupiunt Laurentius et Joanna prædicti invicem matrimonialiter copulari; sed stantibus impedimentis hujusmodi, desiderium eorum in hac parte adimplere non possunt absque sedis prædictæ dispensatione: Quare iidem Laurentius et Joanna Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eis in præmis-

is, de absolutionis beneficio, et opportuna dispensationis gratia providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui salutem quærimus singulorum et scandalis quibuslibet, ne eveniant, quantum cum Deo possumus, libenter obviamus, eosdem Laurentium et Joannam, et eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat, consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, ac certam de præmissis notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, de qua in his specialem in Domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta mandamus, quatenus deposita per te omni spe cujuscunque muneris, aut præmii etiam sponte oblata, a quo te omnino abstinere debere monemus, te de præmissis diligenter informes, et si per informationem eandem preces veritate niti repereris; super quo tuam conscientiam oneramus; tunc eosdem Laurentium et Joannam ab incestu reatu, et excessibus hujusmodi, imposita eis prius propter incestum hujusmodi, arbitrio tuo, pœnitentia salutari, et recepto ab eis juramento, quod sub spe facilius habendæ dispensationis hujusmodi incestum hunc non commiserint, hac vice duntaxat in forma Ecclesiæ consueta in utroque foro, auctoritate nostra absolvas: Et quatenus contra ipsos causa super præmissis in judicium, quoquo modo inducta fuerit, parito judicatio; ac cum eisdem Laurentio et Joanna, dummodo ipsa propter hoc rapta non fuerit, quod impedimento tertii affinitatis gradus hujusmodi, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis nequaquam obstantibus, matrimonium inter se publice servata forma concilii Tridentini contrahere, illudque in facie Ecclesiæ solemnizare, et in eo postmodum remanere libere, et licite valeant, dicta auctoritate dispenses, prolem susceptam, si qua sit, et suscipiendam, exinde legitimam decernendo. Volumus autem, quod, si sprete monitione nostra hujusmodi, aliquid muneris, aut præmii, occasione præmissorum exigere, aut oblatum recipere temere præsumpseris, excommunicationis lætæ sententiæ pœnam incurras. Dat. Romæ, etc. »

294. *Formula quando matrimonium jam est contractum.*

Formula litterarum apostolicarum pro dispensatione super impedimento consanguinitatis in quarto gradu ob contractum jam bona fide matrimonium.

« Alexander episcopus servus servorum Dei, dilecto filio vicario venerabilis fratris nostri archiepiscopi Neapolitan. in spiritualibus generali salutem, et apostolicam benedictionem. Ex parte dilecti filii Joannis nati Salvatoris; et dilectæ in Christo filiæ Franciscae natæ Laurentii mulieris Neapolitan. nobis oblata petitio continebat. Quod ipsi, alias ignorantes aliquod impedimentum inter eos existere, quominus possent invicem matrimonialiter copulari, matrimonium inter se, per verba de præfati, publice factis proclamationibus in eorum parochiali ecclesia juxta formam concilii Tridentini, nulloque detecto, neque denuntiatio impedimento contraxerunt; illudque in facie Ecclesiæ solemnizarunt, ac carnali copula consummarunt. Postmodum vero ad eorum pervenit notitiam, eos quarto consanguinitatis gradu invicem esse conjunctos: et nihilominus in eadem carnali copula persisterunt. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, Joannes et Francisca præfati in hujusmodi matrimonio remanere non possint absque sedis apostolicæ dispensatione; et si divortium inter eos fieret, gravia exinde scandala possent verosimiliter exoriri. Quare iidem Joannes et Francisca nobis humiliter supplicari fecerunt, ut eis in præmissis, de absolutionis beneficio, et opportuna dispensationis gratia providere, de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, qui salutem quærimus singulorum, et scandalis quibuslibet, ne eveniant, quantum cum Domino possumus, libenter obviamus, eosdem Joannem et Franciscam, ac eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione vel causa latis; si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, ac certam de præmissis notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati discretioni tuæ, de qua in his specialem in Domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta mandamus, qua-

tenus deposita per te omni spe cujuscunque muneris, aut præmii etiam sponte oblata, a quo te omnino abstinere debere monemus, de præmissis te diligenter informes, et si per informationem eandem preces veritate niti repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, tum Joannem et Franciscam præfatos ab incestu reatu, et excessibus hujusmodi, imposita prius eis propter incestum hujusmodi arbitrio tuo, penitentia salutari, hac vice duntaxat in forma Ecclesiæ consueta, in utroque foro auctoritate nostra absolvas: et quatenus contra dictos Joannem et Franciscam causa super præmissis, in iudicium quoquo modo deducta fuerit, parilo iudicatio: ac cum ipsis Joanne et Francisca, dummodo ipsa propter hoc rapti non fuerit, et ignorantia hujusmodi probabilis extiterit, quod impedimento quarti consanguinitatis gradus hujusmodi, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis nequaquam obstantibus, matrimonium inter se de novo publice servata forma dicti concilii contrahere, illudque in facie Ecclesiæ solemnizare, et in eo postmodum libere et licite remanere valeant, auctoritate nostra dispenses; prolem susceptam, si qua sit, et suscipiendam exinde legitimam discernendo. Volumus autem, quod, si sprete monitione nostra hujusmodi, aliquid muneris, aut præmii occasione præmissorum exigere, aut oblatum recipere temere præsumpseris, excommunicationis latæ sententiæ poenam incurras. Qua tandiu innodatus existas, donec per satisfactionem condignam absolutionis beneficium a sede apostolica merueris obtinere. Dat. Romæ, etc. »

295. *Executor litterarum apostolicarum deputatur vel ordinarius, vel ejus vicarius generalis, et hic plerumque constituitur.* — Quæritur II. Quis sit executor litterarum pro dispensatione matrimoniali? quando? et quomodo in executione procedere? ac quid observare debeat? Resp. I. Executor legitimus est solus ille, qui a Papa in præfatis litteris deputatur, seu cui executio illarum demandatur. Solet autem demandari oratorum ordinario, vel ejus vicario generali conformiter concil. Trident., sess. 22, de Reformat. Matrim. cap. v. Patetque ex notorio stylo. Plerumque autem committitur vicario generali episcopi uti bene observat Corrad., lib. VII, cap. IV, n. 13, et testatur praxis quotidiana.

296. *Vicarius generalis ultra montes vocari solet in bulla officialis.* — Notandum tamen cum Corrad. loc. cit. num. 12. quod, si dispensationes committantur ultra montes v. g. apud nos in Germania exequendæ, vicarii generales in bulla vocentur officiales, fiatque inscriptio ad ipsos taliter: Dilecto filio officiali Frisingensi v. g. vel Ratisbonensi; ubi, uti vides, licet non exprimat episcopus, dicendo, officiali episcopi Frisingensis (uti fit, si scribitur vicario generali ultra montes non existenti; sicut constat ex formulis supra a n. 292. allegatis;) sed tantum diocesis, dicendo, officiali Frisingensi, tamen semper intelligitur officialis, seu vicarius generalis episcopi, quia hi duo termini idem significant, et sunt synonymi arg. Clem. 2, et ibi Gloss. *Officialis de Rescript.*

297. *Quo nomine nunquam intelligitur officialis capituli unde nec exequi potest.* — Hinc officialis capituli, vel alius officialis, qui non est vicarius generalis episcopi, talem bullam cum inscriptione officiali, etc., exequi non potest; quod si exequatur, dispensatio, et inde sequens matrimonium forent nulla, uti decisum refert Corrad. cit., lib. VII, cap. IV, n. 13.

298. *Si vicarius deputatur, non potest exequi episcopus, nec e contra; potest tamen unus alterum subdelegare.* — Cæterum licet par ratio sit, sive committatur executio episcopo, sive vicario generali seu officiali, tamen si uni v. g. vicario generali committitur, non potest alter v. g. episcopus exequi. Sperell., decis. 97, n. 107 et 110. Decius in c. *Quoniam de Off. Delegat.* et ibi Abb. nu. 15. Ratio est; quia dispensatio seu potestas dispensandi specialiter delegata, est strictæ interpretationis per sæpe dicta, potest tamen episcopus executor deputatus subdelegare vicarium generalem, vel alterum saltem, ad capiendas informationes, sicut etiam vicarius executor deputatus potest delegare alterum. Ratio est; quia delegatus principis potest subdelegare alterum ad capiendas dictas informationes, non item ad dispensandum; vel absolvendum, prout magis infra n. 353.

299. *Executor non potest exequi episcopus, antequam eidem in originali præsententur.* — Resp. II. Executor quicumque deputetur, nullam habet jurisdictionem, nec potest litteras exequi, consequenter neque dare oratoribus potestatem contrahendi; antequam

litteræ apostolicæ in originali præsententur eidem; etsi aliunde jam sciat, illas fuisse concessas. Justis, de *Dispensat.* lib. I, cap. VI, nu. 2, Sperell., decis. 85, nu. 31; Garcias, de *Benef.* p. 6, cap. II, nu. 8, arg. c. *Super eo.* Tusch. Litt. I, conclus. 433, num. 1. et alii communiter arg. c. *Super eo.* 12. de *Appellat.* ibi: « tunc incipit currere, cum iudices contigerit litteras recepisse. » junct. c. *Pastoralis.* 14. de *Rescript.*

300. *Executio antea facta est nulla: sicut etiam, si ante executionem de novo habent copulam.* — Hinc nullum est matrimonium, quod oratores contrahunt ex eo, quia sciunt litteras dispensationis Romæ jam esse expeditas, vel eas jam existere in suis manibus, etiamsi a deputato executore ad id licentiam haberent; nisi prius dicto executori præsententur, et ab eo videantur; prout ex declaratione cardinalium bene observat Corrad., lib. VIII, cap. I, nu. 44; Justis, loc. cit., nu. 12. Imo in tali casu egent nulliter contrahentes novis dispensationis litteris Romæ obtinendis vigore citatæ declarationis cardinalium, et concil. Tridentin., Sess. 22, de *Reform.*, cap. V, ubi dispensationes etiam in forma gratiosa carere dicuntur effectu, nisi prius ab ordinario cognoscantur.

Pariter etiam novis litteris apostolicis indigent, si obtentis, sed executioni nondum mandatis litteris apostolicis oratores non contrahunt quidem, sed tamen carnaliter invicem se cognoscunt, prout ex simili declaratione cardinalium observat Corrad. loc. cit.

301. *Litteræ apostolicæ difformes stylo, vel habentes insolitas clausulas sunt suspectæ.* — Resp. III. Præsentatis sibi litteris in originali, debet executor ante omnia diligenter considerare, et videre, an sint conformes consueto stylo curiæ, et an solitas, vel insolitas habeant clausulas. Si enim litteræ stylo curiæ non sunt conformes, aut insolitas continent clausulas, suspectæ sunt de fraude et dolo, consequenter executioni mandari non debent. Barb. lib. II, *Vot. canon.*, voto 17, nu. 151; Justis, lib. I, cap. VI, num. 13; Gonzales, ad *Regul. Cancell.* 8, Gloss. 46, num. 86; Menoch., de *Præsumpt.* lib. V, *præsumpt.* 3, num. 103, textu expresso c. *Quam gravi.* 6. de *Crimine falsi*, ubi tanquam falsæ rejiciuntur litteræ ex eo, quod in eis contra stylum episcopus vocetur filius, et inferior frater: additur ad finem: Propter quod sic litteras apostolicas

studeas intueri tam in bulla (id est, sigillo et plumbo pendente) filo et charta, quam in stylo, quod veras pro falsis, et falsas pro veris non admittas. Si vero juxta stylum solitum, solitoque plumbo, et chordulis munitæ existunt, poterit servatis servandis, præcipue illis, quæ in bulla præscripta sunt, ad executionem procedere. Justis, loc. cit., nu. 14; Paris, de *Resignat.*, lib. VIII, q. 2, nu. 18, arg. cit., c. *Quam gravi.*

302. *Stylus litterarum apostolicarum, qualis? — Quæritur III. Quisnam sit stylus litterarum apostolicarum pro dispensatione matrimoniali? Et quas clausulas in eis potissimum observare debeat executor? Resp. I. stylum pro foro externo esse illum, quem exhibent formulæ a n. 92. adductæ, qui cum clausulis ibidem contentis observari debet. Ut autem compendiosa habeatur de illis notitia, præfatarum formularum stylus una cum clausulis earum breviter hic discutitur.*

303. *Primo ponitur nomen pontificis, et quomodo? — Primo: Ponitur nomen pontificis taliter: v. g. N. episcopus servus servorum Dei: quod semper observatur, quando litteræ expediuntur per datariam vel cancellariam: quando vero expediuntur per modum brevis in secretaria apostolica super gradibus propinquieribus juxta dicta nu. 232. brevius proponitur titulus taliter Urbanus Papa VIII. Justis, lib. I, cap. VI, nu. 47, citans Mandos. Regul. 22, q. 11, n. 1.*

304. *Secundo nomen delegati; cui committitur executio: vicario generali quomodo scribitur? Papa omnes tam ecclesiasticos quam laicos vocat filios, apud feminas addit dilectæ in Christo; episcopus vocat fratres. Episcopi sunt successores Apostolorum.* — Secundo: ponitur nomen delegati: et quidem vicario generali, qui ultra montes non est, sic inscribitur: Dilecto filio vicario generali venerabilis fratris nostri archiepiscopi Neapolitani in spiritualibus generali: si vero ultra montes existit, fit taliter: Dilecto filio officiali Frisingensi: ubi nota, quod Papa omnes christianos tam clericos, quam laicos (exceptis episcopis) vocet filios. Justis, loc. cit., cap. VI, num. 76, arg. c. *Quam gravi.* 6. de *Crimine falsi*; hac tamen cum distinctione, quod, si ad feminas rescriptum est, addat: « Dilectæ nobis in Christo filiæ, » ac. *Dilecta.* 14. de *excess. prælat.* episcopus vero vocat fratres, quasi sibi æquales, cit. c. *Quam gravi.* 6. de *crimine falsi*; quia ipsi quoque